

Mircea Eliade
- Ioan P. Culianu
(ve spolupráci
s H. S. Wiesnerem),
Slovník náboženství,
Praha:
Český spisovatel 1993, 321 s.

V záplavě "religiózní" literatury, která si nedělá velké starosti s objektivitou výkladu ani úrovní podání, je vydání Slovníku náboženství autorů M. Eliadeho a I. Culianu počinem nad jiné potřebným. Jedná se o knihu příruční, o slovník, který chce být přehledný a stručný. Avšak na rozdíl od řady jiných lexikonů je podtrženo hledisko systémové ve smyslu analytickém a srovnávacím. Je to hledisko, jež bylo autorům vlastní. Jen tím a dlouhou předchozí prací badatelskou bylo také umožněno soustředit tak ambiciózní projekt na tak malou plochu. Bylo to možné i proto, že se jedná o encyklopedii "autorskou". Jedinečné dílo se tedy v české podobě stane základní příručkou pro všechny studenty nově se rozvíjející obecné a srovnávací religionistiky.

Dnešní svízelná situace kdysi tak mocných nakladatelských domů samozřejmě nesvědčí dlouhodobější přípravě náročnějších edic tohoto typu. A tak vychází Slovník náboženství v překladu Milana Lyčky bez těch téměř povinných dodatků, jež by mu v našem prostředí velice prospěly. Mám na mysli podstatnější studii, která by upřesnila teoretický, metodologický i historický kontext knihy samé, i český kontext, do něhož je kniha vržena.

Jen docela málo naznačí zmíněné souvislosti přidaná česká bibliografie, jež ostatně bude nejspíš podrobena kritice z řady oborů pro svou neúplnost (např. je-li ve Slovníku heslo konfucianismus, patří do přidané české bibliografie Průškův překlad Konfuciových Hovorů z roku 1940). Nejde ostatně jen o kontext výslovně český, mělo by jít v neménší míře i o kontext středoevropský a východoevropský. Tyto kontexty a texty v nich obsažené nejsou zanedbatelné nejen z důvodů zásadních, ale i z důvodů praktických (knihovni a jazyková dostupnost).

Český spisovatel odvedl kus pečlivě nakladatelské práce a vydal knížku nad jiné potřebnou. Dílo vyšlo v rámci programu F. X. Šalda s příspěvním Ministerstva zahraničních věcí Francouzské republiky a Velvyslanectví Francouzské republiky v Praze.

OLDŘICH KRÁL

Knut Walf, Westliche
Taoismus-Bibliographie
(WTB),
Essen: Die Blaue Eule
1992³, 156 s.

Knut Walf (1936), profesor církevního práva na univerzitě v Nimwegen a Tilburgu (Holandsko), je v odborných kruzích znám především jako sběratel a bibliograf západní literatury o taoismu, západních edicí taoistického kánonu a bibliografií západního překladatelství orientovaného na čínské taoistické texty. Dnes již třetí opravené a rozšířené vydání bibliografické příručky v oboru západního psaní o taoismu je neocenitelným pomocníkem pro každého, kdo se taoismem obírá nebo chce obírat.

Rozdělení příručky na pět oddílů je velmi přehledné a účelné:

1. Edice a překlady Tao-te-ťing,
2. Edice a překlady Čuang-c',
3. Edice a překlady dalších taoistických textů,

4. Sekundární literatura,
5. Bibliografie.

Vnitřní uspořádání jednotlivých oddílů se řídí jazykovou a národní příslušností znamenavých titulů. Ve většině oddílů převažují po právu a podle skutečnosti tituly německé a anglické. Nechybí však produkce v jazycích s dosahem podstatně menším, i když tam nejspíš najdeme slabiny vyplývající z nedostatku kontaktů. Autor si je toho vědom a jeho výzva k jakékoli opravě, připomínce či bibliografickému rozšíření je méněna vážné.

Stojí za zmínku, že je tu šest čísel českého překládání Lao-c', což si žádá doplnění. Také Čuang-c' je tu reprezentován jen parafrází z třicátých let. Nepochybně by bylo co dodá-